

Begin 19^e eeuw was er in het dorp een brandspuithuis naast het voormalige slachthuis aan de Kerkvloot. Op die plek bevindt zich nu Molenlaan 9 – 15. Op nagenoeg dezelfde plek is later een brandweerkazerne gebouwd. Tegenwoordig bevindt de brandweerkazerne zich tegenover sporthal de Vliethorst. Het is dat gebouw met verschillende roldeuren waarachter iets roods schuilgaat. De 1e steen werd gelegd op 10 december 1976. Het brandweermuseum is in hetzelfde gebouw gevestigd.

Vijf oude brandspuiten

In vroeger tijden stonden de brandspuiten op verschillende locaties in Voorschoten. Twee in het brandspuithuis in het dorp, één bij de Zilverfabriek, één op de Rijndijk bij metselaar Vreeburg en één bij kasteel Duivenvoorde. Maar bij de jaarlijkse oefening in augustus 1883 bleken twee van de vijf brandspuiten in slechte staat te verkeren. Een paar dagen later, op 8 augustus 1883, brak er een flinke brand in het centrum uit. Het blussen verliep niet vlot. Men vreesde een ramp. Burgemeester Treub maande de bestuurder van de stoomtram de brandspuit bij de Zilverfabriek te halen. Zo gezegd, zo gedaan, een ramp bleef uit.

Nog geen twee maanden later werd het contract getekend voor twee geheel nieuwe brandspuiten, bij elkaar 2.400 gulden, van de firma Bergen in Heiligerlee. Deze zuig-/persbrandspuiten staan heden ten dage in het brandweermuseum.

Eveneens te bewonderen zijn de drie lederen emmers uit de 16^e eeuw die middels een menselijke ketting aan elkaar werden doorgegeven en zodoende een primitief brandweerapparaat vormde.

Intrede motorbrandspuit

Het jaar 1921 zorgde voor een ommekeer in het brandweermaterieel: een motorbrandspuit deed zijn intrede. Deze op een bandenwagen gezette spuit kon door een paard naar de brand worden voortgetrokken. Het paard werd in 1924 vervangen door een Chevrolet transportauto van de gemeente. De eerste echte brandweerauto kwam in 1931. Het was een manschappen- en gereedschappenauto van het merk Mercedes Benz en werd 'Spuit 31' genoemd. In de oorlog vorderden de Duitsers het voertuig waarover men pas in 1946 hoorde dat het als verloren moest worden beschouwd. In 1934 kocht de gemeente ook nog een brandweerauto met houten opbouw. Deze auto van het merk Ford bood plaats aan 14 man die in de open achterbak alle weersomstandigheden moesten doorstaan. Het tenue bestaande uit een helm, oliepak en laarzen gaf enigszins bescherming. Voorschoten bezat ooit ook een ladderwagen. Dat was een oude Chevrolet as-auto van de gemeente die voorzien werd van een ladder en een nieuw cabine.

Vrijwillige brandweer

Voor het blussen van branden had iedere burger tot 29 december 1927 de dienstverplichting bij een calamiteit op te komen draven. Het gemeentebestuur gaf er een reglement voor af. Sinds 1 januari 1928 bestaat de Voorschotense brandweer uit vrijwilligers.

Spuit 41

Ondertussen was de brandweer goed voorzien van materieel. Maar vanwege de oorlog en de Duitse vorderingen bleef het onderhoud uit waardoor de conditie van de voertuigen verslechterde. Eind 1941 gaf het gemeentebestuur opdracht voor het ombouwen van een lokale vuilniswagen tot brandweerauto. Deze Ford V8 was in 1935 door de gemeente aangeschaft. De cabine werd verlengd en achterin werd een pomp geplaatst. Er was plaats voor 10 personen. Tot eind jaren 60 werd de autospuit ingezet bij het bestrijden van branden en is uiteindelijk verkocht.

Niemand durfde te hopen de autospuit ooit nog eens terug te zien, laat staan te kunnen terugkopen. Wonderwel is die op 1 september 2009 toch weer in Voorschotense handen terechtgekomen. Met de terugkomst van de aloude autospuit is stichting 'Spuit 41 Voorschoten' opgericht en zijn vele ondernemers bij de restauratie betrokken geraakt. Van 2009 tot 2011 werkten vrijwilligers in totaal 2250 uren aan de restauratie. De 'Spuit 41', genoemd naar het bouwjaar van de autospuit, staat nu in de brandweerkazerne te pronken.

Brandweermuseum Voorschoten

Alle hierboven genoemde brandweermiddelen en nog veel meer interessant materiaal uit de 19e en 20e eeuw is te bezichtigen in het brandweermuseum dat 1 juni 2019 zijn deuren opende. Hier krijgt u een goed beeld van de geschiedenis van brandweer Voorschoten. De zeer betrokken vrijwilligers vertellen u graag meer. Het brandweermuseum is iedere 2e zaterdag van de maand open van 10 tot 12 uur.

Info: www.spuut41.nl

Bron: Brandende kwesties in Voorschoten. J.H.M. Sloof (1982) en stichting 'Spuit 41 Voorschoten'.

Versie: september 2025